

מ"ת 17681/08/16 - מדינת ישראל נגד רמי סלמה, מוחמד אזברגה, מוחמד מאדי, מורד אטרש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 17681-08-16 מדינת ישראל נ' סלמה(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 277007/2016

בפני מבקשים נגד משיבים
כבוד השופט ארז יקואל
מדינת ישראל
1. רמי סלמה (עציר)
2. מוחמד אזברגה (עציר)
3. מוחמד מאדי (עציר)
4. מורד אטרש (עציר)

החלטה (משיב 2)

במוקד הדיון ניצבת השאלה האם יש להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים, כעתירת המבקשת, או על קביעת תנאים שפגיעתם בחרותו פחותה, כעתירת הסנגור.

רקע

1. כנגד המשיב ואחרים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"); חטיפה בצוותא-חדא, לפי סעיף 369 ביחד עם סעיף 29 לחוק; שוד מזוין בצוותא-חדא, לפי סעיף 402(ב) ביחד עם סעיף 29 לחוק והדחה בעדות בצוותא חדא, לפי סעיף 244 ביחד עם סעיף 29 לחוק.

2. כתב האישום מונה חמישה אישומים, אשר שלושה מהם מיוחסים למשיב. על פי עובדות האישום הראשון, המשיב ואחרים קשרו קשר לביצוע מעשי שוד של מוניות מסוג מרצדס בתאריכים שונים. למשיבים מיוחסת שיטת פעולה, לפיה אחד מהם המתין למונית מסוג מרצדס באחת מערי המרכז, כשמונית כזו הייתה מגיעה, היה מסמן לה, עוצר אותה ונכנס אליה כנוסע. אז, הנוסע כיוון את נהגי המוניות למקום מארב בלוד, בו ארבו לו שאר חברי הכנופיה כשהם רעולי פנים ומצוידים בנשק חם או קר. חברי הכנופיה הוציאו את הנהגים מהמוניות באיומי נשק, בעוד שאחד מהם נכנס למוניות והסיע אותן לרמאללה, שם מכר אותן לאדם שזהותו אינה ידועה תמורת סכום של כ- 30,000 ₪. בכל אותה עת, הוחזקו נהגי המוניות במקום המארב באיומי נשק חם או קר.

על פי עובדות האישום השני, עובר ליום 27.6.16, קשרו המשיב ואחרים קשר לשדוד מונית מסוג מרצדס בעיר רמלה. אחד המעורבים בפרשה בשם סולימאן אבו גוש (להלן: "סולימאן") הבחין במונית מסוג מרצדס שבה נהג המתלונן ד.ה., סימן לו לעצור את המונית וביקש ממנו להסיעו ללוד. לאחר מכן, איים עליו באקדח והורה לו לנהוג את המונית למקום המארב, שם הוצא מהמונית באיומי נשק שלאחר מכן הוסעה לרמאללה ונמכרה לאדם שזהותו אינה ידועה.

על פי עובדות האישום השלישי, ביום 28.6.16, קשרו המשיב ואחרים קשר לשדוד מונית מסוג מרצדס בעיר ראשון לציון. סולימאן הבחין במונית שבה נהג המתלונן ד.ב., סימן לו לעצור את המונית וביקש ממנו להסיעו למקום המארב בלוד. עם הגעתם למקום, איים על נהג המונית באקדח, בזמן שהמשיבים 1-2 הגיעו למקום כשהם רעולי פנים ואוחזים בסכינים. סולימאן והמשיבים 1-2 איימו על נהג המונית שאם יעז להתחכם, הם ידקרו אותו וירו בו. לאחר מכן, דרשו את מספר הקודן של המונית וסולימאן הסיע אותה לרמאללה, שם נמכרה. במקביל, נטלו המשיבים רכוש וכסף מנהג המונית ואיימו עליו שאם יתלונן במשטרה, הם יגיעו לביתו וירצחו אותו.

3. יחד עם כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיבים עד לתום ההליכים בעניינם. ב"כ המשיב 1 כפר בקיומן של ראיות לכאורה ובהחלטה מיום 13.10.16, מצאתי כי קיימות ראיות לכאורה בענייניו. ב"כ המשיבים 2-4 הודיעו כי אינם חולקים על קיומן של ראיות לכאורה והם הופנו לעריכת תסקיר שירות מבחן.

4. שירות המבחן ממליץ על שחרור המשיב לחלופת מעצר וכן על מעצרו בפיקוח אלקטרוני ואנושי. עיון בתסקיר שירות המבחן, מלמד כי מדובר בצעיר כבן 19 אשר טרם מעצרו התגורר בבית משפחתו בלוד ועבד בתחום הניקיון והאחזקה. המשיב נעדר הרשעות קודמות וזהו לו מעצרו הראשון. צוין כי המשיב נחשף לחברה שולית בסביבת מגוריו בעיר לוד, שבעטיה נחשף לעמדות המעניקות לגיטימציה להתנהגות כוחנית ואלימה המונעת, בין היתר, מתוך צורך בהגברת הערך העצמי והוכחת יכולות גבריות. שירות המבחן התרשם כי אישיותו של המשיב איננה בשלב ומאופיינת בהתנהגות מוחצנת ופורצת גבולות, כמו גם מצורך להרשים ולהפגין מסוגלות. בנוסף, התרשם שירות המבחן כי בתקופה שקדמה למעצרו, המשיב היה ממוקד בחיפוש אחר רווחים כלכליים ורמת מסוכנותו הוערכה כבינונית. לצד זאת, נרשמה התרשמותו של שירות המבחן, לפיה דפוסיו השוליים של המשיב אינם מגובשים ותקופת מעצרו, בצירוף לחשיפת מעשיו הלכאוריים לפני בני משפחתו, מהווים גורם מציב גבול, מרתיע ומפחית סיכון להישנות התנהגות בעייתית מצדו. עוד צוין, כי המשיב הפגין יכולת להתייחס לגורמי הסיכון העומדים ברקע להתנהלותו והביע נכונות להשתלב בשיחות טיפוליות לצורך העמקת הבנת מצבו והרקע למעורבותו השולית. שירות המבחן התרשם כי המשיב מסוגל להכיר באופן ראשוני בהשלכות התנהגותו על המתלוננים ובחומרה הנלווית אליה. לנוכח החוויה המשברית בגין מעצרו ולאור התרשמותו הכוללת של שירות המבחן, הובאה המסקנה כי בכפוף לפיקוח סמכותי ומתאים, המשיב יהיה מסוגל להיענות לתנאי שחרור ממעצר.

שירות המבחן הוסיף ונדרש למערך הפיקוח האנושי המוצע בענייניו של המשיב. אשר לאביו של המשיב, התרשם שירות המבחן כי הוא הביע התייחסות מחמירה כלפי הפגיעה בנהגי מוניות, בין היתר משום שבעברו עבד כנהג מונית. הוריו ביטאו כעס, בושה והתייחסות מחמירה, רצינית ומתאמת למעשים המיוחסים למשיב ושירות המבחן התרשם כי ביכולתם להציב לו גבולות ברורים. לנוכח גילו הצעיר של המשיב, מעצרו הממושך, התייחסותו הראשונית לבעייתיות שבהתנהגותו, המפקחים שהוצעו בענייניו והאפשרות לשלבו בתכנית טיפולית, התרשם שירות המבחן כי ניתן יהיה להפחית את הסיכון להישנות מעשים עוברי חוק מצדו והמליץ על שחרור לבית הוריו ובפיקוחם, בנוסף להעמדתו בפיקוח מעצר למשך ששה חודשים.

בעקבות החלטה מיום 31.10.16, הוסיף שירות המבחן ונדרש לאפשרות להורות על מעצרו של המשיב בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני ולשילובם של מפקחים נוספים. שירות המבחן שב וחזר על מסקנותיו הנזכרות בתסקירו הראשון והוסיף כי דודו של המשיב - מר עלי אזברגה ואשתו - הגב' פטמה אזברגה, הביעו עמדות מחמירות לגבי התנהגותו הבעייתית של המשיב, בין היתר נוכח עבודתו של הדוד כנהג מונית. שירות המבחן התרשם מסמכותם האפקטיבית על המשיב וציין כי השמתם כמפקחים תשפיע על הפחתת הסיכון במצבו. אשר לסבתו של המשיב - הגב' מליחה אזברגה, התרשם שירות המבחן כי על רקע גילה ומחלותיה, היא תתקשה לאתר את הסיכונים הטמונים במלאכת הפיקוח והיא אינה מתאימה לשמש כמפקחת עבורו.

מתסקיר נוסף שהגיש שירות המבחן ביום 1.12.16, עולה כי למעצרו הממושך של המשיב, מזה כחמישה חודשים, קיימת השפעה מרתיעה עבורו ושירות המבחן התרשם כי המשיב לא יפעל בעיתוי זה באופן שיש בו כדי להחמיר את מצבו. שירות המבחן הוסיף והתרשם כי הורי המשיב יסייעו בפיקוח עליו באופן אינטנסיבי, על מנת להפחית מעומס הפיקוח המוטל על דודו ואשתו, שבביתם אמור המשיב לשהות.

אשר לפיקוח האלקטרוני, שירות המבחן סבר כי די בתנאי מעצר הבית בבית הדודים המרוחק מהסביבה החברתית השולית אליה התחבר המשיב במקום מגוריו, בשילוב המפקחים המוצעים, אך ציין כי במידה ששחרורו בתנאים לא יתאפשר, ימליץ על המשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

מחוות הדעת של מנהלת הפיקוח האלקטרוני, עולה כי ניתן ליישם את המעצר בפיקוח אלקטרוני בבית דודו של המשיב בקלנסווה.

תמצית טענות הצדדים

5. המשיב עותר להורות על שחרורו בתנאים מגבילים ולחילופין, להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. לשיטתו, יש לאמץ את המלצות שירות המבחן בעניינו ולהתחשב בהרחקתו הגאוגרפית מסביבת מגוריו ובשילובו של הפיקוח האלקטרוני, כאשר בכל אלו יש כדי להוות חלופה ראויה בעניינו. המשיב מדגיש את גילו הצעיר ואת עברו הנקי וסבור כי המפקחים שהציע מתאימים לשמש כמפקחים עבורו, במיוחד אביו, אמו ודודו. אשר לדודתו של המשיב - הגב' אזברגה פטמה, טען המשיב כי ניתן לאשרה כמפקחת משלימה לעתות צורך בלבד, בעוד שאת עיקר מלאכת הפיקוח יבצעו המפקחים האחרים.

6. המבקשת, מנגד, טוענת כי אין להורות על שחרורו של המשיב, או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. מודגשות חומרת המעשים והמסוכנות הנשקפת מהמשיב ולדידה של המבקשת, המפקחים שהמשיב הציע אינם עומדים באמות המידה הנדרשות לשם השמתם כמפקחים על עצור בתנאים מגבילים. נטען כי בנסיבות אלו, לא ניתן להכיר בקיומה של חלופת מעצר הדוקה די הצורך, שיש בה כדי לאיין את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב. המבקשת הוסיפה והטעימה כי הפיקוח האלקטרוני אינו נוסחת פלא ואין בו, לכשעצמו, כדי לרפא פגמים קיימים במערך הפיקוח האנושי.

דין והכרעה

7. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובתסקירי שירות המבחן ולאור מכלול הנסיבות הצריכות לעניין - הגעתי לכלל מסקנה כי יש להורות על העברת המשיב למעצר בפיקוח אלקטרוני ואנושי ובתנאים מגבילים.

8. אשר לעילת המעצר. נסיבות המעשים, המאופיינות במעשי אלימות חמורים ביותר ובשימוש בנשק חם או קר, מלמדות, לכשעצמן, על מסוכנות גבוהה ביותר שראוי לעצור בגינה. אין חולק אשר לחומרתן היתרה של העבירות המיוחסות למשיב, שיש בהן כדי להקים חזקת מסוכנות סטטוטורית (ר' הוראת סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "**חוק המעצרים**"); בש"פ 8105/12 **מדינת ישראל נ' אבו סרחאן** (18.11.12); בש"פ 5443/03 **לובאני נ' מדינת ישראל** (26.6.03); בש"פ 8534/07 **איבגי נ' מדינת ישראל** (23.10.07); בש"פ 6511/08 **אבו בכרה נ' מדינת ישראל** (27.8.08)). המסוכנות הנשקפת מהמשיב מתעצמת לנוכח התרשמות שירות המבחן ממאפייניו ובהם אישיותו הבלתי בשלה והתנהגותו פורצת הגבול הנובעת מצורך להרשים ולהפגין מסוגלות וחיפוש אחר רווחים כלכליים. מכך נחזה כי לא בכדי הוערכה מסוכנות המשיב כבינונית.

9. עם זאת, גם במקרים החמורים ביותר, מוטלת על בית- המשפט החובה לבחון אם ניתן להשיג את מטרת המעצר באמצעים שפגיעתם בחירות הנאשם פחותה. במסגרת זו, יש לבחון אם יש בחלופת המעצר המוצעת כדי לאיין באופן ניכר, הגם אם אינו מוחלט, את המסוכנות הנשקפת מן הנאשם (ר' סעיף 21 (ב)(1) לחוק המעצרים).

10. אשר לטיב החלופה הנדרשת, אציין כי חלופת מעצר נועדה ליצור רמה סבירה של ביטחון בהשגת מטרת המעצר, להבדיל מוודאות מוחלטת להשגתן. עם זאת, על חלופת המעצר להקהות את עילת המעצר ולהציג היתכנות להקטנה משמעותית של התממשות הסיכון הנשקף מהנאשם, באופן המאזן בין אינטרס ההגנה על שלום הציבור ותקינותו של ההליך השיפוטי, לבין שיקולי ההגנה על חירותו האישית של הנאשם. יפים להקשר זה דברי כב' הש' עמית בבש"פ 1911/11 **רווה נ' מדינת ישראל** (22.3.11), בזו הלשון:

"חלופת המעצר נדרשת להפחית ולהקהות במידה רבה את עילת המעצר (מסוכנות או חשש לשיבוש הליכי משפט) אך אין מדובר בחלופה "הרמטית" כמעצר מאחורי סורג ובריה, "סיכון קיים לעולם, אך השאלה היא מה מידת ההסתברות להתממשות הסיכון".

11. בחינת מכלול הנסיבות בעניינו של המשיב, מובילה למסקנה כי המקרה הנדון מצדיק את מעצרו בתנאים שפגיעתם בחרותו פחותה, שיש בהם כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו ברמה הנדרשת. נוכח המלצת שירות המבחן ולאחר שהמפקחים נחקרו לפני לפרוטוקול הדיון, שוכנעתי כי ניתן להשיג את מטרת המעצר תוך הפחתה ניכרת מהמסוכנות הנשקפת מהמשיב, באמצעות מעצרו בפיקוח אלקטרוני, תוך שילוב מערך פיקוח אנושי הדוק והטלת צו פיקוח מעצרים בעניינו.

12. תסקירי שירות המבחן בעניינו של המשיב, מצביעים על קיומם של גורמים מפחיתי סיכון כחלופה המוצעת בעניינו, הכרתו בחומרת מעשיו, השפעתו המרתיעה של המעצר הממושך בו שהה, גילו הצעיר, עברו הפלילי הנקי ונכונותו להשתלב בהליך טיפולי. ניכר קיומו של סיכוי ממשי לשיקומו של המשיב. סבורני, אפוא, כי בנסיבות אלו נכון להעדיף את המלצות שירות המבחן המקצועי, על פני הותרת המשיב במעצר במסגרת מתקן כליאה.

13. בנוסף לכך, מצאתי לנכון להורות על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני ולא על שחרורו לחלופת מעצר בית מלא. כידוע, ככל שהמסוכנות הנשקפת מהנאשם גבוהה יותר, כפי שנלמד מנסיבות המעשה והעושה, כך יש לבכר חלופת מעצר הדוקה יותר (ר' בש"פ 567/16 **מלול נ' מדינת ישראל** (1.3.16); בש"פ 2528/11 **מדינת ישראל נ' פלוני** (6.4.11); בש"פ 6722/15 **ניג'ם נ' מדינת ישראל** (26.10.2015)). נוכח

המסוכנות הנשקפת מהמשיב, יש להדק את חלופת המעצר ככל האפשר.

14. אשר לעיקר המפקחים המוצעים, התרשמתי, כפי שהתרשם שירות המבחן, כי יש ביכולתם להציב למשיב גבולות ראויים, לזהות את גורמי הסיכון הקשורים בו ולהפחית את מסוכנותו ברמה הנדרשת. אני בדעה כי אין בעברו הפלילי של דוד המשיב - מר עלי חוסיין אזברגה, כדי למנוע ממנו מלשמש כמפקח עבורו. על כך נקבע, כי:

אכן, בעולם אידיאלי ניתן היה לשאוף שכל המפקחים יהיו נטולי עבר פלילי, ומי שהתנהגותם חפה מכל דופי או מעידה. אולם, בכל מקרה ומקרה שומה לבחון האם יש בעברם או בהתנהגותם של המפקחים כדי לפגום ביכולתם לשמש כמפקחים אפקטיביים" (ר' בש"פ 3199/15 עזאם נ' מדינת ישראל (26.5.2015)).

התרשמתי, כמו שירות המבחן, כי אין בעברו הפלילי של מר אזברגה, כדי לפגום ביכולתו לשמש כמפקח סמכותי ואפקטיבי עבור המשיב. העבירה בגינה הורשע מר אזברגה היא משנת 2007, מאז חלפו כמעט עשר שנים בהן לא נרשמה כל מעורבות פלילית מצדו, הוא הודה במעשה המיוחס לו וביצע עבודות לתועלת הציבור בגינו.

אשר לדודתו של המשיב - הגב' פטמה אזברגה. מחקירתה לפרוטוקול הדיון התרשמתי כי תשובותיה היו מהוססות בכל הקשור ליכולתה להתפנות ולהידרש לענייניו של המשיב ובנסיבות אלו, אין בידי לאשרה כמפקחת עבורו.

לאור המקובץ ובהינתן חוות דעתה החיובית של מנהלת הפיקוח האלקטרוני, אני מורה כי המשיב יעצר בתנאים המצטברים הבאים:

1. מעצר בפיקוח אלקטרוני, בבית דודו אשר בקלנסווה, בכתובת המפורטת בחוות דעתה של מנהלת הפיקוח האלקטרוני ועל פי תיאור הכתובת כפי שצוין בה (להלן: "הבית").
2. המשיב ימצא בפיקוח 24 שעות ביממה כשבכל עת ימצא עמו בבית אחד משלושת המפקחים: אביו - מר עודה אזברגה ת.ז. 024791303, אמו - הגב' מונה אזברגה ת.ז. 035609445 ודודו - מר עלי חוסיין אזברגה ת.ז. 035609452 (להלן, ביחד: "המפקחים").
3. נאסר על המשיב ליצור קשר ישיר או עקיף עם מי מהמעורבים בפרשה וחובה על המפקחים למנוע כל קשר שכזה.
4. חובה על המפקחים למנוע את יציאת המשיב מכתובת המעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא בכפוף להחלטה מפורשת של בית המשפט.
5. חובה על המפקחים לדווח לתחנת המשטרה באופן מידי על כל הפרה בתנאי השחרור.
6. להבטחת תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, המשיב יחתום ערבות עצמית בסכום של 100,000 ₪. כל אחד מהמפקחים יחתום על ערבות צד ג' בסכום של 120,000 ₪. יופקד סכום של 70,000 ₪ במזומן, או בערבות בנקאית. מתוך סכום זה, סכום של 35,000 ₪ יופקד כתנאי לשחרור והיתרה תופקד עד ליום 11.12.16.
9. ניתן בזאת צו עיכוב יציאה מן הארץ כנגד המשיב. אין דרכון להפקדה כהצהרת המשיב.

עמוד 5

10. ניתן בזאת צו פיקוח מעצרים למשך 6 חודשים, בהם יעקוב שירות המבחן אחר התקדמות המשיב.

לא יעמוד המשיב בתנאים אלו יובא לפני שופט תורן בתוך 24 שעות.

לידיעת שירות המבחן.

ניתנה היום, 6 בדצמבר 2016, במעמד הצדדים.

ארז יקואל, שופט